

Богдан Шаферівський

асистент

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава

ІНДЕКСНА ОЦІНКА КОНСТИТУЦІЇ КНУРІВ РІЗНИХ ПОРІД ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Оцінювання тварин за конституційно–екстерерними показниками, особливо при залученні імпортованого племінного матеріалу, наразі відноситься до актуальних проблем галузі тваринництва.

Індивідуальний розвиток свиней в процесі онтогенезу дає змогу виявити їх вплив на взаємообумовленість та мінливість основних господарськи корисних ознак. Враховуючи, що м'ясні ознаки у свинарстві мають високий коефіцієнт успадковування, селекція за ними досить ефективна. Саме ця особливість інтенсивно використовується у галузі свинарстві України та провідних країн світу при створенні нових порід, типів чи ліній або гібридних тварин для відгодівлі.

Враховуючи, що в племінних та промислових господарствах України використовується велика кількість кнурів–плідників англійської, данської, французької, німецької селекції тощо, нагальною необхідністю є визначення особливостей будови їх тіла у молодому віці (12 місяців) з можливістю використання для відтворення тільки високопродуктивних особин.

Метою наших досліджень було виявлення відмінностей між індексами будови тіла у кнурів–плідників різних порід, відселекціонованих на високий вихід м'яса.

Кнури–плідники великої білої породи, ландрас, дюррок і п'єтрєн належали до генотипів німецької селекції, які використовуються в умовах промислових господарств України з метою виробництва продукції свинарства. Для оцінки конституції кнурів різних генотипів нами були використані показники мірної ознаки живої маси тварин у 12 – місячному віці та проміри тіла, за якими були визначені відповідні коефіцієнти тілобудови. Кнури–плідники утримувалися в умовах Прилуцького племпідприємства. Для проведення досліджень було сформовано 4 піддослідні групи, а саме: I група (контрольна) – велика біла порода, II група (дослідна) – дюррок, III (дослідна) – ландрас і IV (дослідна) – п'єтрєн.

Результати досліджень засвідчили, що індекс розтягнутості кнурів піддослідних груп, який в цілому характеризує відношення росту тварини в довжину до висоти в холці, вказує на неоднорідність плідників за конституцією, яка ймовірно обумовлена генотипом. Кнури великої білої породи переважали за індексом збитості представників порід дюррок і п'єтрєн, причому останніх за вірогідної різниці, але поступалися на 5,4% – породі ландрас (табл. 1).

Вірогідна різниця виявлена між кнурами різних порід за індексом масивності. При цьому кнури контрольної групи переважали за даним індексом на 5,2 – 6,3% ($P<0,05$) тварин III і IV дослідної групи, але поступалися на 5,4% представникам II дослідної групи. Найвищий показник індексу збитості характерний для кнурів порід дюррок і п'єтрен, що узгоджується з відношенням показнику обхвату грудей за лопатками та довжиною тіла.

1. Індеси будови тіла кнурів

Група	Індекс розтягнутості %	Індекс масивності %	Індекс збитості %	Індекс м'ясності %
I	132.6±1.08	128.1±1.31	96.7±1.76	49.9±0.97
II	129.7±2.33	133.5±1.1*	103.0±1.06*	48.4±1.41
III	138.0±5.37	122.9±1.21*	89.2±2.62	46.0±1.05
IV	117.0±3.58*	121.8±1.09*	104.3±3.92	55.2±0.92*

Примітка: * - $P<0,05$; ** - $P<0,01$; *** - $P<0,001$.

Найбільш прогнозованим показником можна вважати індекс м'ясності, особливо при селекції тварин на високий вихід м'яса в туші. Перевага за цим показником, як по відношенню до тварин контрольної, так і інших дослідних груп, встановлена для кнурів породи п'єтрен, яким притаманний високий індекс м'ясності – 55,2%. Піддослідні кнури порід велика біла, дюррок і ландрас мали показник на рівні 49,9 – 46,0, майже не відрізняючись між собою.

Визначені зв'язки між живою масою та лінійними промірами у кнурів різних порід узгоджувалися із мірними показниками і засвідчили, що добір за довжиною тіла позитивно вплине на покращення живої маси і навпаки у плідників порід дюррок, ландрас і п'єтрен з огляду на високі позитивні зв'язки даних показників ($r = 0,97 - 1,00$) і не матиме суттєвого значення для великої білої породи за середнього значення коефіцієнту кореляції ($r = 0,31$).

Для кнурів усіх досліджуваних генотипів встановлений високий позитивний кореляційний зв'язок між живою масою та шириною грудей ($r = 0,69 - 0,99$) та негативний між живою масою – та напівобхватом задку ($r = - 0,63 - 0,99$) за якого зменшення чи збільшення одного показнику приведе до зворотної дії іншого.

Кореляція між рештою показників, а саме: живою масою – глибиною грудей, живою масою – висотою в холці і живою масою – обхватом п'ясті носила як позитивний, так і негативний характер, узгоджуючись із конституційними особливостями тварин.

На основі викладених матеріалів, щодо індексів будови тіла можна зробити висновок про те, що тварини вивчених нами генотипів мали не однакову будову тіла, хоча і належали до одного напрямку продуктивності.